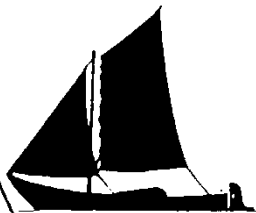

DE BEUN

Port Betaald

○ VBZ ○

Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

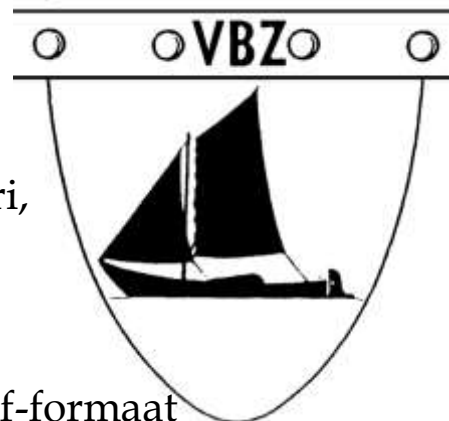
Januari 2012, nr. 77

**INCLUSIEF INSCHRIJFFORMULIER 6^E TLO-
RACE EN OPGAVE WINTERWANDELING**

ISSN 1386-9884

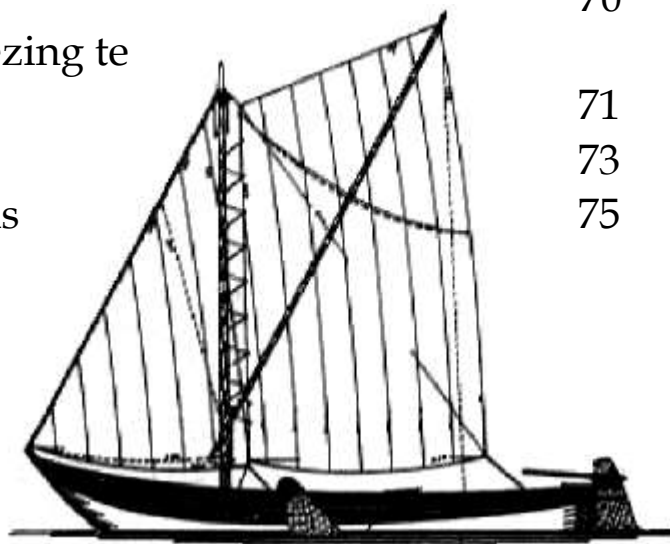
Afzender: VBZ, Dorpsstraat 4, 4924 BE Drimmelen

- * De Beun verschijnt vier keer per jaar: medio januari, medio april, medio juli en medio oktober in een oplage van 450 stuks.
- * U kunt De Beun in kleur gratis downloaden als pdf-formaat op www.zalmschouwen.nl
- * Wilt u adverteren in De Beun ? Dan kunt u vrijblijvend contact opnemen met de redactie. Plaatsingskosten per jaar (4 nummers) ½ pagina € 50,00; 1/1 pagina € 100,00; achterpagina: € 125,00. Gaarne reclameadvertenties aanleveren bij de redactie op A-4 formaat.
- * Wilt u adverteren onder de rubriek 'Vraag & Aanbod ? Dan kunt u uw advertentie opsturen of mailen naar de redactie. De kosten, in de vorm van postzegels, zijn voor leden en donateurs 3 postzegels van 50 eurocent en voor niet-leden 13 postzegels van 50 eurocent. Sluit deze in een gesloten envelop, eventueel bij de advertentie en stuur deze op naar de redactie.
- * Wilt u lid worden ? De lidmaatschapskosten bedragen € 22,50 per jaar.
- * Wilt u donateur worden ? De donateurskosten bedragen € 14,00 per jaar.
- * Bank: Rabobank Werkendam, reknr. 36.87.94.180
- * De volgende Beun, nr. 78, zal medio april uitkomen. Kopy voor dit nummer moet uiterlijk op zaterdag 24 maart 2012 op het redactieadres binnen zijn. Het liefst ontvangen wij artikelen per e-mail.
- * Foto's en/of artikelen uit deze publicatie mogen, voorzien van bronvermelding, alleen worden gereproduceerd met toestemming van de redactie.

Inhoudsopgave

• Colofon	2
• Inhoudsopgave	3
• Foto op de voorpagina/Gelukkig nieuwjaar !!!	4
• Van de bestuurstafl	5
• Up to date houden zalmschouwregister	6
• Uit den oude doos van de redactie: ZALM in onze rivieren	8
• Maritiem 's Hertogenbosch	12
• Een woord van dank	15
• Overbodige luxe of functionaliteit ?	16
• Datum Algemene Ledenvergadering	17
• Beurs Klassieke Schepen	18
• Restauratie vlouwschouw	19
• Rondje Tiengemeten 2011 door Anne Visscher	21
• Rondje Tiengemeten 2011 door bemanning WKD 29	24
• Rectificatie zalmschouwregister	26
• Vraag & Aanbod	28
• Festival De Loire	32
• Nieuwe voorzitter FONV	45
• Oog voor detail: De vleermuis	46
• Informatie Centrum voor Geklonken Zalmschouwen	54
• 6 ^e Teer-, Lijnolie en Ouweklare race	56
• Een sterk vierspan	58
• Bergenaar WH	63
• 6 ^e Winterwandeling	70
• Nieuwe leden & afmeldingen/Lezing te Groot-Ammers	71
• Het VBZ-depot	73
• Verenigings- en bestuursgegevens	75

Foto op de voorpagina

Eén van de zalmshouwen die op transport naar Orléans in Frankrijk is gegaan wordt men man en macht over de barrage bij Gien gebracht. Echter waren de Woerkummers de Fransen te slim af: Op de Woerkumse manier werden de zalmshouwen over de barrage gerold op een omgezaagde spar die voor deze gebeurtenis moest wijken. Op pagina 32 leest u een verslag over deze avontuurlijke tocht.

Vanuit de redactie wensen wij iedereen
GELUKKIG NIEUWJAAR !!!

Onze dank gaat uit naar onze vaste rubriekschrijvers, alle adverteerders, Dagservice Reprografie en iedereen die ons van copy voorzien heeft.

Heeft u ook iets leuks/interessants voor in De Beun ? Twijfel dan geen seconde en mail ons op debeun@wanadoo.nl.

De redactie,

Jarno en Marjan v/d Linden, Anco Eggebeen en Wim de Vries

Beste Zalmschouw liefhebbers,

Graag wens ik jullie allen een gezond nieuw jaar toe en een behouden vaart voor 2012. Een nieuw jaar met nieuwe mogelijkheden en waarschijnlijk ook enkele verplichtingen.

Druk, druk, druk

Als je het tegenwoordig niet drukt hebt, hoor je er niet meer bij. Druk met werk, druk met gezin, druk met hobby, druk met vrienden, druk met organiseren en nog veel meer drukte. Dit geldt uiteraard voor onze leden en ook voor het bestuur van onze vereniging. Door drukte, verschuiving van interesses of andere onderwerpen maken bestuursleden soms de keuze om afscheid te nemen van bepaalde taken. Dat ervaren we als jammer en vervelend. Maar als 'vadertje tijd' zijn kans heeft gehad dan blijken er ook weer nieuwe mogelijkheden te zijn ontstaan.

Het bestuur heeft nog eens kritisch naar de taakverdeling gekeken. Het dagelijks bestuur van een vereniging is vrijwel overal hetzelfde maar daarnaast wordt veel werk verzet door verschillende commissies. De ledenadministratie was tot voor kort ondergebracht bij de penningmeester. Nu is deze verhuist naar de commissie Documentatie en Registratie. Samen met het schepenregister en het archief werd dit wel een drukke taak. Met de aanmelding van nieuwe bestuursleden is de gedachte ontstaan om een splitsing aan te brengen en de taken te verdelen onder de commissies Registratie & Beheer en Documentatie & Publicatie. Zo blijkt dat drukte ook kansen kan creëren.

Jullie hebben allemaal de uitnodiging voor de algemene ledenvergadering van 27 januari ontvangen. Met veel plezier zal ik de nieuwe gedachten over de indeling van de diverse taken toelichten. Maar nog liever verneem ik van jullie of we als bestuur alle taken wel vertegenwoordigen en of jullie uitbreiding of andere veranderingen wensen. Jullie weten me ongetwijfeld te vinden in alle drukte....

Groeten Anne Bossers,
Secretaris VBZ
HD16

Bestuursverg. 2012: 1 mrt., 19 apr., 14 juni, 20 sept., 1 nov., 13 dec.

Up to date houden zalmschouwregister

Om het zalmschouwregister up to date te houden, is het van groot belang dat iedereen een verandering van eigenaar of naamsverandering van de boot doorgeeft bij Anne Visscher van de ledenadministratie zodat we steeds over de huidige gegevens beschikken.

Wat moet u doorgeven:

- Mijn boot is in 20.. verkocht aan:
- VBZ volgnummer was:
- Ik heb in 20.. een nieuwe boot gekocht van: (naam vorige eigenaar)
- VBZ volgnummer is:

Voor uw collectieve zalmschouwenverzekering
met scherpe premie ad:

€ 50,- per jaar heeft u een
dekking tot een dagwaarde
van € 7.500,-*

*met een
eigen risico
van € 50,-

€ 100,- per jaar heeft u een
dekking tot een dagwaarde
van € 15.000,-*

Van der Straaten's Assurantielokantoor

Van Randwijcklaan 49
4251 VT Werkendam

T 0183 - 50 15 98
F 0183 - 50 34 83

E info@vanderstraaten.nl
I www.vanderstraaten.nl

Allgroen bv , Sikkelastraat 28, 3319 LJ Dordrecht
Tel. 078-6162837 / 6212511, Fax 078-6214218
Industrieterrein Dubbeldam, nabij watertoren

Uit den oude doos van de redactie.

ZALM in onze rivieren uit de Katholieke Illustratie
van 25-08-1939

ZALM in onze rivieren

*Hoe de netten met behulp van stoere paarden op den oever worden getrokken
van de Waal.*

De zalmvisscherij in onze groote rivieren is 'n belangrijk middel van bestaan voor velen. Naast de groote zalmmarkt Kralingen, waar jaarlijksch duizenden van deze visschen worden verhandeld, zijn eenige kleinere plaatsen door de zalmvisscherij bekend geworden. Stellig is dit het geval met Heerewaarden, dat naast een aantal landbouwers, een groot aantal zalmvisschers onder haar bevolking telt.

De zalm is een vischsoort welke zeer geliefd is. Haar vleesch is van waarde en wordt daarom duur betaald. Het is geen volksvoedsel, wat in verband met het vorenvermelde dan ook begrijpelijk is. Na de geboorte ondergaat de zalm een geheele gedaante-verwisseling; in het tweede en derde jaar na de geboorte is de zalm ongeveer 15cm. lang en heeft de huid een zilverglans; door de zeelui veelal 'zeejas' geheeten. Voor het kuitschieten trekt de zalm zeewaarts.

- De Beun -

De 'kuil' van het net nadert langzaam de wal. Hoeveel zalmen zou deze 'trek' tellen ?

Reeds worden twee flinke exemplaren uit de zegen tevoorschijn gehaald. De visschers met hun mooie vangst waarop zij niet weinig trotsch zijn.

Het gemiddelde gewicht van deze vischsoort is 45 pond. Er zijn in ons land vele malen exemplaren gevangen varieerend tusschen 54 en 63 pond.

Het net wordt door middel van een roeiboot weer uitgezet voor de volgende trek. Zoo wordt dag in dag uit gevischt; en zoo schijnt ook dit bedrijf een-tonig en dood. Dat het tegendeel vaak het geval is, zullen de visschers U zelf beter kunnen vertellen.

Dat de zalm om zijn geliefde vleesch vele vijanden heeft, spreekt wel van zelf. Onder dezen de mensch, de roofvissen, enz. Men zou spoedig geneigd zijn de zalmvisscherij een 'goudmijntje' te noemen. Niets is minder waar dan dat. De verdiensten der visschers looplen lang niet parallel met de hooge prijzen welke voor de zalm moeten worden betaald. We brengen hier thans eenige opnamen van de zalmvischvangst te Heerewaarden, waar deze nog plaats vindt met behulp van sterke paarden, die de zegen uit het water sleepen.

- De Beun -

Bijzondere jenever van Rutte & Zn.

Sinds 1872 is Distilleerderij Rutte & Zn. gevestigd in Dordrecht. Hier startte Simon Rutte zijn stokerij waar ook nu nog de jenever op ambachtelijke wijze gestookt worden. Alle smaak- en kleurcomponenten zijn nog steeds afkomstig van vers fruit, kruiden en noten.

Kom voor een proeverij of workshop naar onze Proefkamer in Dordrecht om kennis te maken met onze mooie producten.

Voor iedereen die niet van jenever houdt, dan heeft u nog nooit een Rutte geproefd!

RUTTE & ZN

DISTILLATEURS · LIKEURSTOKERS
SINDS 1872

Distilleerderij Rutte & Zn. Dordrecht | www.rutte.nl

MARITIEM 'S HERTOGENBOSCH

Tekst: Harry Gouwens / Foto's: Wim de Vries & Ilona Ploon

Vrijdag 16 september was het eindelijk zover, een “herintreder” onder de evenementen, genaamd Maritiem 's Hertogenbosch ging van start. Vanouds werd dit evenement aangetroffen op de lijst met evenementen, maar was de afgelopen jaren op de één of andere manier uit de gratie geraakt. Voor de evenementencommissie een goede reden om de contacten opnieuw aan te halen en de relatie nieuw leven in te blazen door vooraf gaande aan het evenement kennis te maken en de wederzijdse verwachtingen helder te krijgen.

Uiteindelijk voeren we vrijdag 16 september richting Den Bosch. Die dag waren de weersomstandigheden goed, een beetje wind en regelmatig kwam de zon te voorschijn. Het aantal zalschouwen groeide naarmate we verder richting het zuiden afzakte. Toen we uiteindelijk in de sluis bij Engelen lagen, waren er 6 schouwen waarvan er 1 dwars in de sluis lag.

- De Beun -

De overige deelnemers aan dit evenement waren reeds gearriveerd of kwamen later die dag binnen en knoopte vast bij de roeivereniging achter de citadel, tenminste dat was de bedoeling. Echter het warme onthaal waar wij altijd weer op hopen, is niet overal hetzelfde. De ene bestuurslid na de andere kwam ons verwelkomen of ..... zag men ons liever vertrekken. Na een goed gesprek en vasthoudendheid van de schippers van de zalm-schouwen, werd de vrede gesloten en maakte ieder zijn potje om daarna te vertrekken voor de top attractie van die avond, gehouden op het hoofdpodium voor de citadel.

La Bloemen oftewel Karin Bloemen werd ondersteund door het Fanfarekorps van de Koninklijke Landmacht en zorgde samen voor een schitterende show die druk bezocht werd. Toch waren nagenoeg alle zalmschouwers op tijd terug aan boord om vanuit de schouw het prachtige vuurwerk te bewonderen. Het leek wel of er geen einde aan kwam maar met een grote knal werden we opschrikt uit deze extase en het vuurwerk was afgelopen.

Daarna kropen nagenoeg alle mannen en vrouwen onder de huik om de volgende morgen weer vroeg de boten los te kunnen maken om de roeiers vrij baan te geven. Wel werd er die avond een viertal waargenomen die vrijwillig de vredesonderhandelingen in het clubhuis van de roeiers voerde. Details hieromtrent zijn niet bekend.

Zaterdagochtend rammelde Wim de Vries iedereen wakker zodat we om 7.30 uur losmaakten en aan elkaar vastgeknoopt ons verwijderde van het steiger, een mooie gelegenheid om aansluitend uitgebreid te ontbijten. Rond 10.00 uur knoopten we ons vast voor de citadel naast het hoofd podium om daar onze spullen uit te stallen en de VBZ activiteiten uit te voeren. De weersomstandigheden waren goed en iedereen zette zich in om de bezoekers die onze kraam bezochten te voorzien van een lekker visje. De gesponsorde vis was inderdaad in alle maten en soorten aangeleverd. Er moest echter een spoed cursus van Rhett Eekels aan te pas komen om de rode poon schoon te maken zodat ook deze vis gebakken en verkocht kon worden.

- De Beun -

Over belangstelling kon niet worden geklaagd het was dan ook een gezellige boel die zaterdag op en rond de boten die afgemeerd lagen aan de handelskade. Een enkele schipper werd door het lokale nieuwsblad geïnterviewd om de bekendheid van de zalmschouw verder te verspreiden. Zaterdag was het nog lang gezellig op en rond de haven. Nadat het laatste nummer om 23.00 uur was gespeeld, barste wederom een fikse regenbui los die iedereen onder de huik deed verdwijnen.

Zondag morgen gingen de huiken voorzichtig open en kwam men na een goed ontbijt weer op gang om toestromende toeschouwers te voorzien van vers gebakken vis. Door de betrokkenheid van alle aanwezige zalmschouwers (sters) was de onderlinge sfeer super te noemen, hetgeen er toe leidde dat alle vis zondag rond de middag verkocht was. Precies op tijd want de regen daalde alweer in grote hoeveelheid neer.

Die middag werd er afscheid genomen van diverse schippers en hun bemanning (familie). Zij vertrokken weer richting huis om de door de weekse verplichtingen weer op te kunnen pakken. Op maandagochtend vertrokken de overige achtergebleven zalmschouwen naar huis. Een harde wind en een beetje zon, prachtig om met deze weersomstandigheden door het landschap te varen, terug denkend aan een geslaagd evenement.

Kijk voor de verdere activiteiten/informatie nog even op www.maritiemshertogenbosch.nl

---

Een woord van dank:

*Een woord van dank gaat
uit naar Erick v/d Hoek
voor het schenken van
een partij luikenbouten
t.b.v. het depot van
onze vereniging !*

Overbodige luxe of functionaliteit?

Door: De redactie

Tentdoek beschermt ons op de zalmschouw tegen water, regen, wind en nieuwsgierige blikken. Maar dat blijkt tegenwoordige tijd maar een beperkte opvatting te zijn. Een grootleverancier aan tent- en vouwvagenfabrikanten, is druk bezig om tentdoek te voorzien van de nieuwste eigenschappen.

Op de afgelopen Kampeer- en Caravan jaarbeurs, die plaats vond van vrijdag 21 tot en met dinsdag 25 oktober in Utrecht, werd door grootleverancier TenCate de technologische vooruitgang op het gebied van tentdoek getoond.

Anti-mug, zelfreinigend, lichtgevend, isolerend, energieopwekkend zijn een greep uit de toekomstige functionaliteiten die door de firma worden genoemd. Afgelopen zomer brachten zij een vlamvertragend weefsel op de markt, wat inmiddels wordt toegepast in de uniformen van het Amerikaanse leger.

Tentdoek gebruikt voor voortenten aan de caravan, zijn tegenwoordig al voorzien van een coating die voorkomt dat vuil zich hecht. Na een seizoen volstaat een regenbui of even afsproeien met een waterslang. Maar TenCate is bezig met iets wat nog minder inspanning vraagt: actieve vuilverwijdering. Zonlicht blijkt met behulp van een speciale laag op het doek in staat aanslag af te breken. Tevens onderzoekt TenCate of het zonlicht kan worden benut voor het opwekken van energie zodat u bijvoorbeeld aan boord uw mobieltje kunt opladen of een laptop kan meenemen of wat dan ook.

- De Beun -

Echter zover is het nog niet, de panelen zijn nog niet flexibel genoeg om ze op het tentdoek aan te brengen. De ontwikkeling van dubbel doek blijkt dichterbij te zijn. Een laagje lucht isoleert tegen de hitte in de zomer en tegen de kou in de winter, wat in praktijk zo'n drie tot vier graden kan verschillen met de buitenlucht. Zo kan er wellicht langer doorgevaaren worden aan het begin of einde van het seizoen.

Reflecterende pareltjes die het tentdoek laten oplichten in het donker. Glow in de dark-finish, die overdag licht opneemt en in het donker afgeeft, kan wellicht gemakkelijk zijn aan boord. Geen getob meer met een petroleumlamp onder de huik.

Het aanbrengen van een citroen-geurlaagje houdt volgens voorspellingen muggen op afstand, iets wat op zoet water geen overbodige luxe is.

Of TenCate al deze functionaliteiten in productie zal nemen, staat nog niet vast. Onderzocht zal worden of de markt erom vraagt en of het dan ook op de zalmschouw toe te passen is .....?

*Bron: Met tentdoek valt nog veel te experimenteren
uit de Volkskrantzaterdag 15 oktober 2011*

Datum Algemene Leden Vergadering 2012

De Algemene Leden Vergadering staat gepland op **vrijdag 27 januari 2012**.

De gebruikelijke uitnodiging ontvangt u te zijner tijd !

BEURS KLASSIEKE SCHEPEN

Van Monument tot Spirit of Tradition

Tekst & Foto's: De redactie

De vijftiende editie van de internationale Beurs Klassieke Schepen te Enkhuizen vond dit keer plaats op 4, 5 en 6 november 2011.

Tussen ontwerpers, bouwers, sloopstimmerlieden, tuigers, toeleveranciers en behoudsverenigingen van klassieke en traditionele schepen was ook onze vereniging weer van de partij om zich te presenteren. Vrijdag gaf organisator Thedo Fruithof om 10.00 uur zijn traditionele startsein door middel van het blazen op een hoorn en stroomde de tent vol met bezoekers. Bij ons aan de stand kwam een bijzondere gast informatie inwinnen. U herkent hem vast en zeker op bovenstaande foto; Ronald Plasterk.

- De Beun -

18 Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

Hij was van 2007 tot 2010 minister van onderwijs, cultuur en wetenschap bij de Partij van de Arbeid. Bijgestaan door zijn bodyguard liet hij zich het één en ander uitleggen en bekeek hij het zalmschouwregister en het eerste exemplaar van het boek Drijverschuiten dat door het kwartet Arie v/d Ree, Theo Hoogmoed, Rhett Eekels en Evert van Reijswoud is gemaakt en tijdens de beurs werd gepresenteerd. De presentatie van het boek bleek een mooie aanvulling voor ons als vereniging in de stand en was een mooie gelegenheid voor de heren om hieraan bekendheid te geven.

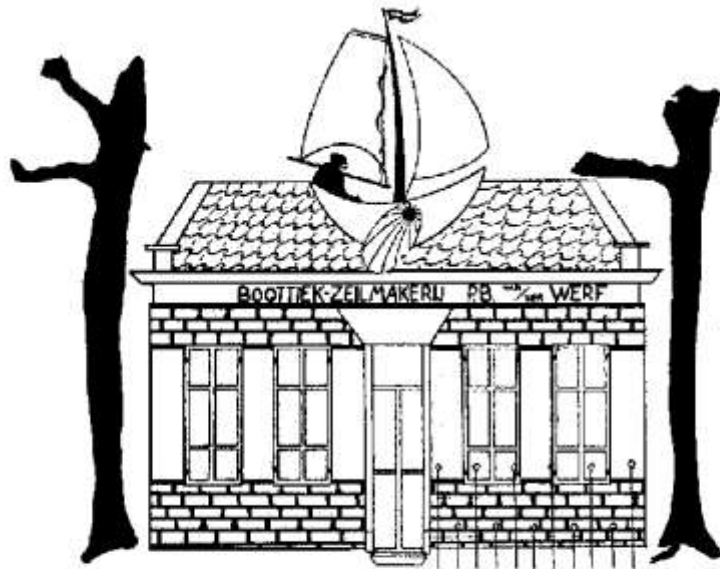

RESTAURATIE VLOUWSCHOUW

Voor degene die de vorderingen nauwlettend volgt aan de vloouwschouw van Leen v/d Graaf, berichten wij dat de werkzaamheden even op een laag pitje staan i.v.m. andere bezigheden. In een volgende Beun waarschijnlijk meer...

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

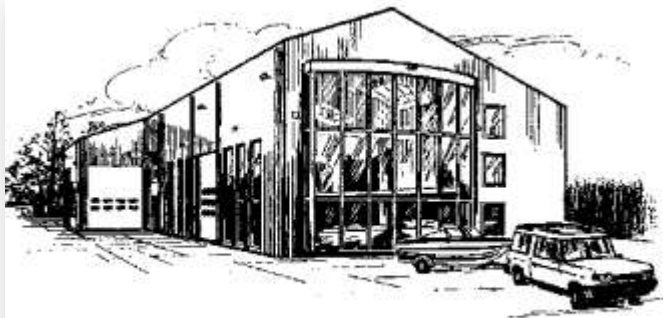

- * WATERSPORTARTIKELEN
- * TOUW EN TUIGAGE
- * JACHTZEILEN

boottiek zeilmakerij

p.b. van der werf

Brieltjenspolder 24 • 4921 PJ • Maade
Tel: (0162) 682 316 • Fax: (0162) 684 688

KLOP

Watersport

Rivierdijk 34 Hardinxveld-Giessendam
Tel.: (0184) 61 22 27

Watersport nieuws!

Onze nieuwe watersport-showroom
is compleet.

Ruim 2000m2 presentatie van
topmodellen speedboten en
open boten;

Wellcraft, Formula, Beekman,
Crescent, Terhi, Adri.

Tevens verkoop van
buitenboordmotoren, waterski-
uitrustingen en bootaccessoires.

Uniek is de afdeling
tweedhandsboten op de
onderste etage!

U moet het zien...

Profiteer mee van 30 jaar ervaring en vakmanschap. 6 dagen per week geopend!

RONDJE TIENGEMETEN 2011

Tekst & Foto's: Anne Visscher WOU 32

Het stond al weken vast dat ik dit weekend iets leuks zou gaan doen met mijn vriendin. Maar wel een beetje comfortabel, want aan kou heeft Marlena een hekel. Ik kon de verleiding van een Rondje Tiengemetten tijdens een zonnig weekend en goede wind niet weerstaan en regelde een B&B tegen de vrieskoude nachten in Willemstad.

Precies in 4 uur tijd voeren we vrijdagmiddag 21 oktober van Woudrichem naar Willemstad waar de binnenhaven al tjokvol lag met alle maten schepen. Gezellige accordeonmuziek en vrolijk gelach klonk. Na inschrijving in het B&B waren we ruim voor 8 uur in Bora Bora om ons aan te melden voor de wedstrijd. We kregen startnummer 1, hetgeen de rest van de feestelijke avond in Bora Bora voor hilariteit zorgde, omdat verschillende concurrenten ons het nummer probeerden te ontfutselen. Verder heerlijk gedronken, gelachen en gedanst.

We waren de volgende morgen op tijd weer bij de haven. De grote schepen hadden de week hiervoor meegedaan aan de Bietenrace. Een klipper had onder de bietspriet een suikerbiet hangen. Aan de hieronder liggende zalmschouwschipper van de DD 90 vroeg ik of hij lekker geslapen had onder de biet? Waarop hij antwoorde; ja, maar wij noemen dat de huid.

Om 12:10 gingen we van start. Het zeilen is even wennen, vooral omdat wij laveren met de zalmschouw nog niet eerder gedaan hebben. Maar we bleken ook hierin een goed team en hadden de boot al snel onder controle. We starten tegen de wind in en zaten meteen voor in het veld. De WKD 29 van Berry de Pauw zat lager bij het door de wind gaan, maar wij verloren teveel hoogte waardoor zij wel het eiland aan de oostkant konden passeren en wij nog een slag moesten maken.

Eenmaal voor de wind aan de zuidzijde haalden we in eerste instantie de WOU 55 van Evert van Reijswoud in, maar zijn opstapper Arie van de Ree bleef net zolang aan de zeilen trimmen tot ze ons weer lachend voorbij gingen. Aan de westkant ronden we Tiengemeten strak langs de keien en zagen we er soms eentje gevaarlijk dicht onder het wateroppervlak langs glijden.

- De Beun -

En dan was het aan de noordkant door het Vuile Gat kruisen geblazen. Hier speelde het gebrek aan ervaring ons parten en werden we door menig achtervolger zoals o.a. de WOU 78 en WKD 49 ingehaald. Ook de later gestarte grotere deelnemers kwamen ons hier gedeeltelijk voorbij, wat best spectaculair zeilen is.

Maar we haalden de finish niet als laatste en maar 5 minuten na de winnaar van vorig jaar, de ALB 6 van Sjaak van de Heuvel. We waren super trots!!

De stampot na afloop, in wederom Bora Bora, was echt heerlijk. Wij genoten daarna weer van een heerlijke warme douche en lekker bedje in de B&B. De zondag weer naar huis. Ik liep nog even naar het bunkerschip, maar onderweg gaf Sjaak van de Heuvel aan wel 10 liter benzine te kunnen missen. Hij ging toch zeilen, haha.. Best een lekker windje hoor. Wij het hele stuk op de motor, maar de fok deed ook goed mee.

Wat een lekker weekend!

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

We kregen heel spontaan een stukje opgestuurd door de bemanning van de WKD 29 en konden het niet laten om ook hun belevenissen tijdens het Rondje Tiengemeten te plaatsen, vandaar dit keer twee stukjes over Rondje Tiengemeten.

Tekst en foto: Bemanning WKD 29

Woensdag alles geladen en de zeilen er op gezet. Vrijdagmorgen Johnny en Berry opgehaald. Prachtig weertje, door de Biesbosch met twee boten richting Lage-Zwaluwe om onze zeilmaat Kees op te halen.

Op het Hollandsdiep nog even op snoekbaars gevist, maar er was geen vis te bekennen. Rond 16.00 uur varen we de haven van Willemstad binnen en meren we af naast de WOU94.

- De Beun -

De haven komt al aardig vol te liggen en als het donker wordt, liggen er 20 zalmschouwen. Het is weer een gezellige drukte. Kees heeft een grote pan nasi klaar gemaakt en er wordt onder het genot van een biertje of borrel gezellig bijgepraat. Om 21.00 uur inschrijven, nog even nagepraat over vorig jaar en over de wedstrijd van morgen.

Omstreeks 23.00 uur legden we de warme kruiken in bed en gingen we plat. Zaterdag 8.00 uur, iedereen ontwaakt, de kachels worden opgestookt en de geur van eieren met spek komt van alle kanten. Om 9.00 uur palaver, het eiland moet met de klok mee gerond worden.

Om 10 uur verlaat iedereen de haven, optuigen en naar de start, waar wij om 12.00 uur aankomen. De start is 10 minuten later.

De spanning stijgt, de start is heel goed, want de wind is Z-O 5. We nemen de kop van het eiland ruim omdat daar een krib lang doorloopt. Op het lange stuk liggen wij vooraan. De Goesting komt nog even dichtbij, de fok wordt uitgeboomd, we lopen zienderogen uit. We ronden als eersten het eiland. Kruisen is niet ons sterkte kant, dus anderen komen weer heel dicht bij. De SMD5 van hechthout met gaffeltuig is niet bij te houden en de Goesting en de HD63 komen wel erg dichtbij.

We zetten het grootzeil en de fok wat strakker en kunnen nu scherper aan de wind zeilen en weten onze tweede plaats vast te houden in een mooie tijd van 3,01,25. Een mooie wedstrijd, goede wind en een lekker zonnetje. We pakken een biertje op onze tweede plaats. De zeilen naar beneden en genietend varen we terug naar Willemstad.

Er werd nog lang nagepraat onder het genot van een borrel en bier. Om 21.00 uur is de prijsuitreiking op de Terra-Nova waar het eigenlijk te druk is. Terug naar de boot, gezellig met wat schippers nagepraat bij de kachel, warme kruiken in bed en om 00.00 uur naar bed. Zondag, langzaam ontwaakt iedereen, de één wat fitter dan de ander. We eten wat en zetten koffie voor onderweg, maar de haven ligt zo vol dat wij er niet uit kunnen. Om kwart over 10 kunnen we dan toch vertrekken en zetten we Kees af in de Biesbosch. Met elkaar genietend van een mooi zeil weekend, varen we naar Werkendam.

Voor de uitslag verwijzen wij u naar de website www.rondjetingemeten.nl
--

Rectificatie Zalmschouwregister

Tekst: Anne Visscher (documentatie/registratie)

Na het versturen van de nieuwe bladzijden voor het zalmschouwregister kreeg ik van Dirk Fey van de WOU 24 terecht te horen dat tot zijn verbazing zijn boot naar Amsterdam verkocht leek te zijn, terwijl dit niet het geval is. Ik kon hem uitleggen dat de verwarring was ontstaan doordat een nieuwe eigenaar van de WOU 24 zich aangemeld had en we er te snel vanuit waren gegaan dat het om zijn boot ging.

Dus aan iedereen de vraag die het zalmschouwregister in zijn bezit heeft, de oude bladzijde 152 te laten zitten/ terug te doen, of als dit niet mogelijk is een aantekening te maken, dat de boot nog steeds in bezit is van Dirk Fey.

Ik ben even bij Dirk en Elly op de koffie gegaan in Heukelum. Dirk is één van de zalmschouwmannen van het eerste uur en al sinds 1984 onderweg met de WOU 24. Trouwens net zo'n Ym Baks boot als mijn WOU 32. Ze hebben ook allebei Truus geheten, haha....

- De Beun -

Dirk heeft meer dan 40 jaar in de Biesbosch (witte huis aan De Reugt) gewoond en was daar boswachter bij Staatsbosbeheer.

Een leuk filmpje kun je op YouTube bekijken via de volgende link:

www.youtube.com/watch?v=f_TWPTjoT-c

Met zijn WOU 24 heeft hij met zijn gezin en vaak in gezelschap van o.a. Arie van de Ree en Jan van der Stelt het hele land doorkruist. Van de Waddenzee in het noorden tot Zierikzee en Saeftinge in Zeeland. Op die laatste plek is de foto op de voorkant van de jubileummap genomen. De rechterboot is de WOU 24.

**R ridders
zeilmakers**

www.ridderszeilmakerij.nl

**Gespecialiseerd in
afdekkleden, huigen
en verlenghuigen
ten behoeve van
de zalmschouw.**

**Vraag vrijblijvend
een offerte aan.**

Ferrandstraat 4
4251 LL Werkendam
tel.: 0183-56 29 11

e-mail: info@ridderszeilmakerij.nl

Vraag & Aanbod

**Te koop:
Diverse vuurduvels,
zie foto 1.**

Van groot tot klein,
compleet en in een
nette staat.

Prijs € 175,00

Jarno v/d Linden,
Tel. 0183-307116

Foto 1

**Te koop: Zalmschouw
v/h IJsvogel, zie foto 2.**

VBZ register nr. 104.

Gebouwd bij v/d Hoff
Hardinxveld.

Lengte 6,24 mtr.

Buitenb. Motor Yamaha 8PK
4-takt.

Geen zeilen.

Prijs: in overleg

D. v/d Rest

Tel. 06-21692456

Foto 2

Foto 3

Vraag & Aanbod

(Vervolg)

Te koop: Diverse prachtige oude biesboschkisten, zie foto 3.

In nette staat, prijs per stuk € 100,00
Jarno v/d Linden
Tel. 0183-307116

Foto 4

Te koop: Prima onderhouden staal gelaste zalmschouw, zie foto 4.

7 m 20 lang, 2 m 10 breed. Gestraald. Dichte beun. Houten vloer, 2 houten bankjes. 2 persoonsbed, eventueel slaappleats 3^e persoon. Onder bed en voor het bed bergruimte. 2 masten kort en lang. Huik + verlenghuik met 2 reserve huiken. Inclusief groot zeil/ fok (nieuw). Spriet en alle toebehoren. Houtkachel. Motor 9.9 PK Yamaha. Bouwjaar 1993.
Vraagprijs € 9.500,-

Fam. Schuller, Lage Zwaluwe,
tel. 0168-482141

Te koop: een zeer oude en in nette staat verkerend manchester jasje.

Kleine maat, helaas staat dit niet meer in het jasje, geschat maat 50/52.

Prijs € 70,00

Jarno v/d Linden,
Tel. 0183-307116

Vraag & Aanbod

(Vervolg)

Te koop: een nieuw eiken roer met helmstok (geschikt voor een zalmschouw tot 7 mtr.

Prijs: tegen elk aannemelijk bod

Thomas Westerhout, Werkendam

Tel. 0183-501089

e-mail: th.westerhout@hetnet.nl

Te koop:
Diverse zakketels en stormlampjes, zie foto 5.

Prijs stormlampje en zakketel: € 25,00

Jarno v/d Linden,
Tel. 0183-307116

Te koop: geklonken zalmschouw, type Bergenaar met geklonken opbouw.

Compleet met Yamaha 12PK 2-takt b.b.m.
Gereed voor gebruik.

Vraagprijs: € 2.750,00

Hans van Dongen, tel. 06-53775417

e-mail: hando@gmail.com

Foto 5

- De Beun -

Vraag & Aanbod

(Vervolg)

Te koop: Zalmschouw 'Fanny', bouwjaar 1972, zie foto 6.

Lengte 6.80 mtr., breedte 1.80 mtr. Staal gelast en in zeer goede staat. Compleet met tuigage, buitenboordmotor Mariner 9.9 PK, bouwjaar 2002.

Prijs: € 7.750,00

Jeanette Meijberg, Kampen
Tel. 06-40367843

Foto 6

Foto 7

Te koop: zalmschouw DD 72, zie foto 7.

Zeer complete zalmschouw met authentieke uitstraling. Staal gelast, gebouwd in 1980 bij Combee te Woudrichem. Afgelopen winter geheel van binnen en buiten geschilderd. Lengte: 7.14 mtr x breedte: 2.14 mtr. Yamaha high trust 9,9 pk uit 2010 en origineel katoenen tuig (De Boer). Mast en spriet van oregon pine Complete inboedel aanwezig

Prijs: 12.500,00

Inlichtingen: Ton Wuijten, tel. 06-13380080/
wuijten@hetnet.nl

FESTIVAL DE LOIRE

Tekst: Rolf van Andel / Foto's: Diverse fotografen

In de lente van 2011 werd ik gevraagd of ik zin had om van 21 t/m 25 september 2011 naar een maritiem festival in Orléans (Frankrijk) te gaan, met nog eventueel 3 andere zalmshouwen. Op www.festivaldeloire.fr kon ik bekijken hoe het in 2009 er aan toe ging.

Dat zag er verdomd gezellig uit en ik bedacht me, dat als we dan ook nog een paar dagen van te voren stroomopwaarts te water gezet konden worden, het helemaal fantastisch zou zijn. Ik zou zo snel mogelijk wat van me laten horen. Na wat heen en weer bellen en praten, waren we met 4 boten bereid, om ons van Woudrichem naar Briare (75 à 80 km. boven Orléans) te laten transporteren.

Ik bespaar jullie alle details over de organisatie vooraf, maar op woensdag 14 september stonden om 19.00 uur 4 zalmshouwen op een vrachtwagen gereed om de volgende ochtend te vertrekken naar de Loire (foto 1).

Foto 1

Foto 2

Journal:

Donderdag 15 september ging om 15.30 uur alles te water en waren we druk met het opbouwen en inrichten van de schuiten.

Vrijdag 16 september om 7.15 uur werden we wakker van een startende vrachtwagen (liggende aan de kade van Briare Canal Lateral á Loire vlak voor aquaduct pont Canal).

10.40 uur regen (petit) afoart over aquaduct (foto 2), ± 10 km. kanaal waar we de sluizen naar de Loire (3 stuks) om 13.00 uur passeren. Het passeren van het aquaduct heeft haast een uur in beslag genomen omdat er een Spits diagonaal voor ons uit ging.

13.15 uur we verlaten het kanaal en koersen richting de sluizen van Mantelot.

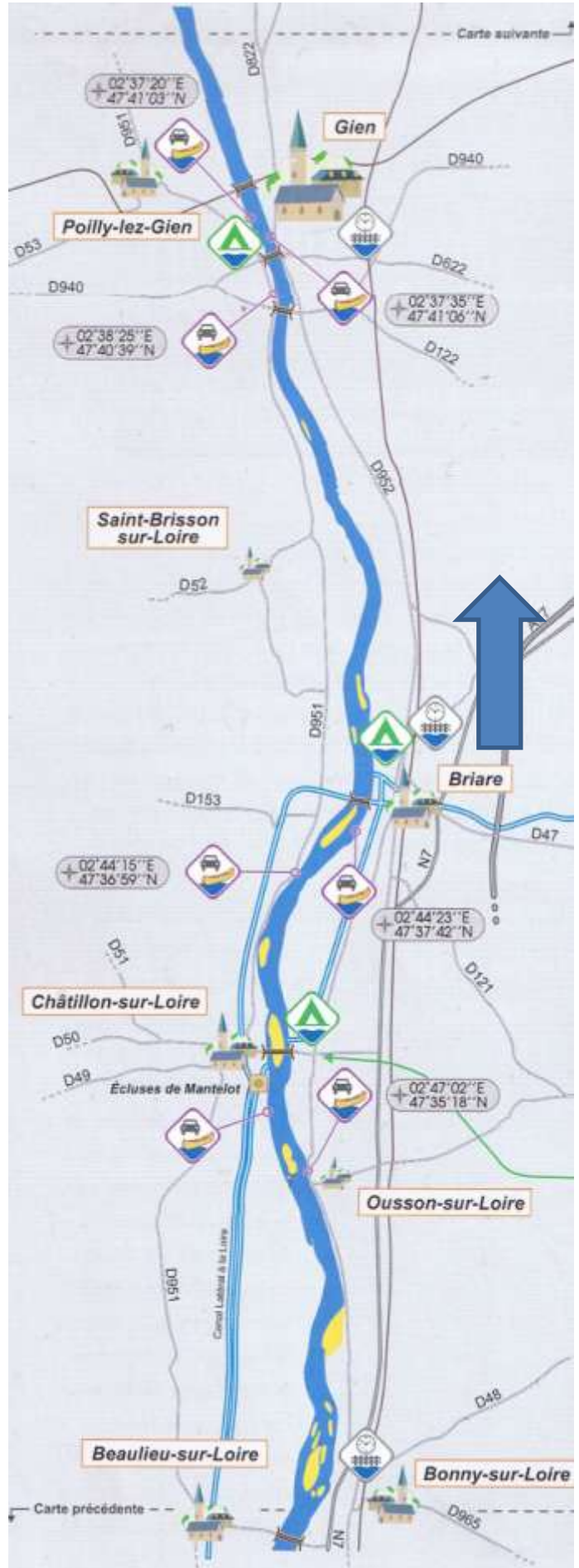
13.30 uur 1^e sluis, 14.10 uur 2^e sluis en 14.40 uur 3^e sluis (foto 3) en varen we op de Loire.

Met de organisatie van het festival De Loire hadden we afgesproken dat we bij het varen op de Loire ondersteuning zouden krijgen van een lokale visser en kenner van het gebied, Bibi genaamd. De dag ervoor hadden we al contact met hem gehad en we zouden hem ter hoogte van de sluizen ontmoeten.

Op de 1^e sluis is hij met een maat aan boord gestapt en op de 3e sluis is hij bij ons gebleven en zijn maat is bij Geer Gremmen aan boord gestapt. De Loire stroomt flink en Bibi gaf direct aanwijzingen. We waanden ons in een andere wereld; nergens was een schip te bekennen, dijken waren ver weg, geen mens te bekennen en kale zandbanken met wat éénjarige plantgroei en omver gespoelde bomen.

Op het ondiepe, met rotsblokken bezaaide Loire-water, lagen (nadat we bij het aquaduct waren, maar nu er onder door), de scheepjes van Bibi en zijn maten te wachten. Ze waren met 3 boten, een grootte van ± 7 mtr. en twee kleinere.

Vanaf hier zijn zij voor ons uit gevaren en volgden wij op gepaste afstand, soms vlak er achter en soms, als er obstakels waren, wat verder af om aanvaringen te voorkomen (foto 4). Goed opletten wat en waar zij omheen voeren, wat niet altijd goed ging, want het stroomde op ondiepe stukken behoorlijk. Om 17.00 uur arriveerden we in Gien. Het weer was opgeknapt, de zon scheen en we meerden af tegenover de stad op een zandplaat (foto 5).

Daar bouwden Bibi en zijn maten in een rap tempo een tent op van stokken en een lap zeildoek (foto 6). Daarna was het tijd voor een 'home made' borrel van de Loire die in een Franse plastic opvouwbaar jarrycan zat. Gebruikelijk zoals bij ons, had iedereen een eigen borrelglas bij zich en onder het genot werden de ervaringen van die dag en de planning voor de volgende dag doorgesproken.

Foto 3

Foto 4

Foto 5

Foto 6

We hadden graag wat meer dagen over de tocht willen doen, maar Bibi moest wat eerder in Orléans zijn i.v.m. voorbereidingen van het festival. Het laatste stuk zouden we wel alleen kunnen varen, maar daar hoefden we nu nog niet over te beslissen.

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

Na lekker te hebben gebadderd in de Loire, zaten we met een schone onderbroek aan een Hollandse prak, bestaande uit boontjes, aardappelen en gehaktballen. Het werd vroeg donker en we gingen rond 23.00 uur onder de wol.

Journal:

Zaterdag 17 september het is bewolkt en we staan om 7.00 uur op. Gert-jan, de jongste van het stel, haalt brood en na het ontbijt varen we rond 8.30 uur weg. Geen tijd om tijdens de tocht te schrijven. Om 19.50 uur sturen we de kop in de kant, gooien de dreg uit en bouwen Bibi en zijn maten hun kamp weer op en een kampvuur om op te koken. Een Berenburg en lokale borrel worden geproost op weer een goede afloop van een spectaculaire tocht. Heel de dag zigzaggend tussen rotsblokken, al dan niet boven water, soms een beetje rakend, dan weer er boven op en vast op een grindbank of er net langs.

Het hoogtepunt van vandaag was de barrage bij de kerncentrale van Gien (foto 7). Toen de Franse jongens hun houten schepen er overheen gesleept en geschoven hadden, hadden wij bedacht dat dit bij onze stalen scheepjes niet zou lukken. We zijn dan ook het bos ingegaan om een Spar om te hakken om rollen van te maken om op die manier van de helling af te gaan met een hoogteverschil van 1.60 mtr. (foto 8). Met het water tot onze enkels was het nog een hele hijs, maar met 15 man en hulp van de boswachter werd de zware klus geklaard (foto 9). Nadat de laatste zalmschouw over de barrage was werd hier even op geproost.

Op het laatste stuk liepen nog twee zalmschouwen vast op een rots en grindbank en moest een ieder nog de mouwen opstropen om deze los te krijgen. Op de plaats van aankomst werd gezamenlijk een afwasteil vol met macaroni gegeten, waar niets van over bleef.

Zondag 18 september stonden we om 7.10 uur op en zijn we na het ontbijt om 8.30 uur aan de laatste kilometers van onze Loire-tocht begonnen. Om 10.30 uur kwamen we aan in Combleux, 6 km. voor Orléans (foto 10). Hier was het verzamel-punt van tientallen schepen van de Loire, welke begin van de week (maandag of dinsdag) naar Orléans gingen.

Foto 7

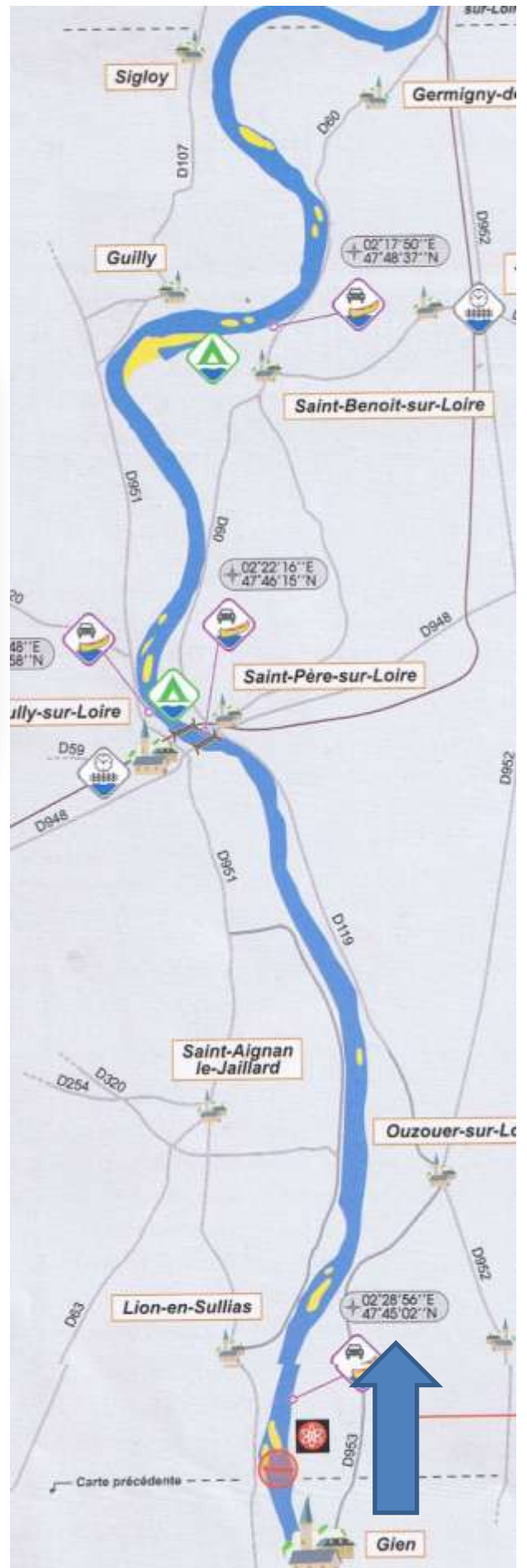
Foto 8

Foto 9

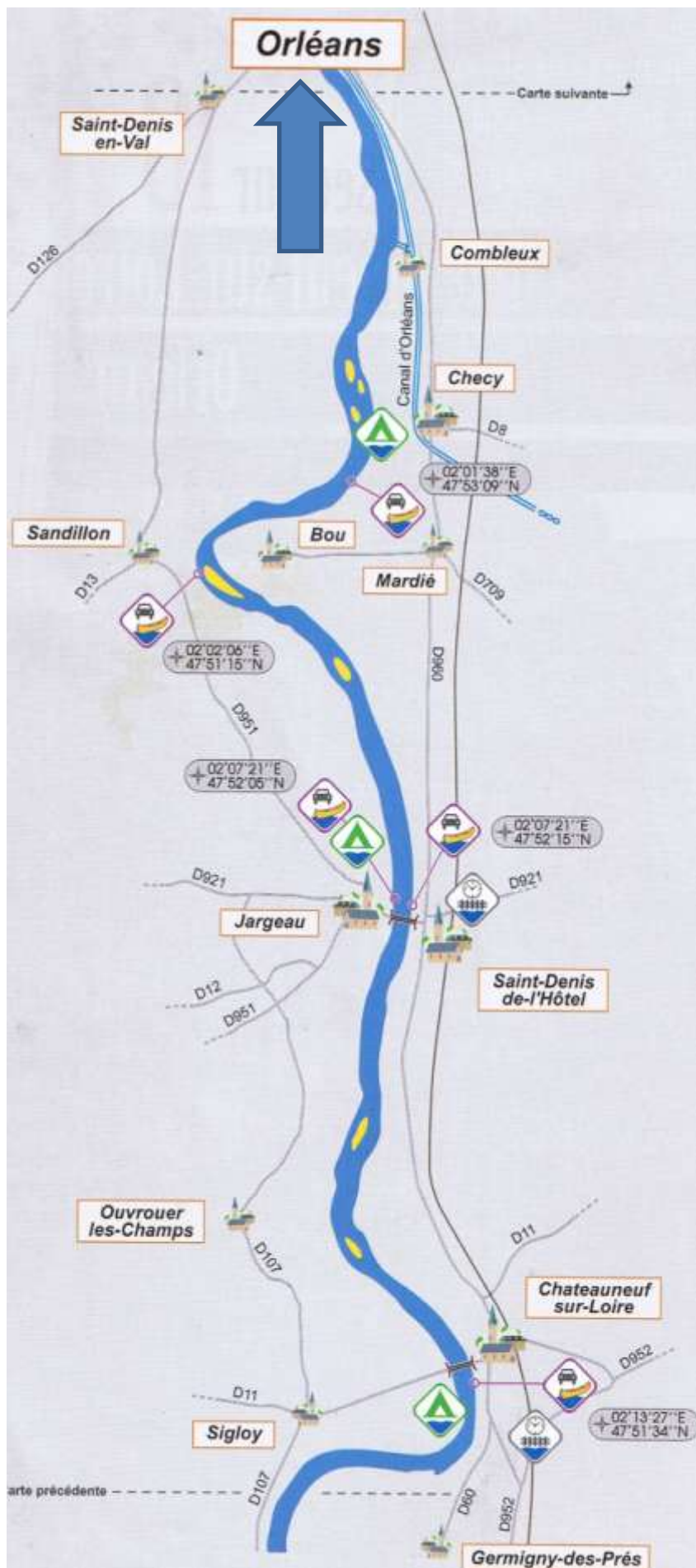

Foto 10

Wij besloten om vandaag nog met Bibi mee naar Orléans te varen omdat namelijk één van de zalm-schouwen zijn schroef was kwijt geraakt en dus geslept moest worden en ons brood was ook op. In Orléans werden we met Champagne uit de streek ontvangen. Het hartelijke ontvangst gaf ons een goed gevoel. We zijn twee dagen te vroeg aangekomen in Orléans en bekijken wel wat we gaan doen. Inmiddels is het mooi weer geworden en is de temperatuur gestegen naar 23/25 °C.

We zijn afgemeerd tussen twee bruggen, die ongeveer 1 km. uit elkaar liggen. Onder deze bruggen zijn stroomversnellingen aanwezig, of beter gezegd watervallen, welke we geprobeerd hebben op te varen, maar waar we PK's voor te kort kwamen. De Loire voor Orléans is behoorlijk breed, maar niet zomaar begaanbaar.

- De Beun -

Vlak voor de stad ligt de hoofdgeul en aan de overkant is een ondiepere geul en verder zijn er zandbanken. We hebben dan ook in de ondiepere geul een netje gezet en de gevangen winde, voorn, snoek en baars gebakken (foto 9). Verder hebben we de stad verkend en de wijn geproefd. 's Avonds genoten we van de laser- en lichtshow die werd getest. Het stikt van de ratten langs de kade, die we met een pikhaak probeerden te helpen, wat echter niet lukte. Die twee dagen bleken snel voorbij te zijn.

Het festival is over een lengte van 800 mtr. in vier delen verdeeld:

1. Het water met de schepen.
2. De schuin oplopende kade met ambachten en presentaties van de schepen.
3. De boulevard met paviljoens voor restaurants en vermaak met hele aparte draaimolens voor kinderen, radio en locale tv, info over fietsen en kanoën (foto 10).
4. De nu voor veel verkeer afgesloten weg met stands van lokale producten, een podium voor bands, tapperijen met bio-bier van dit festival, pottenbakkers, presentaties van lijn- en sesamzaad enzovoort.

Om het jaar organiseert de gemeente Orléans het vijfdaagse Festival de Loire. Centraal staan de schepen waarmee op de Loire werd gevaren en gevist. De gemeente organiseert het bijna anderhalf miljoen euro kostende feest, omdat het past in het streven om stad en rivier weer met elkaar in verbinding te brengen. Orléans was een naar binnen gekeerde stad en de Loire liep er achterlangs, zonder er nog deel van uit te maken. De kade werd gebruikt als parkeerplaats en dumpterrein en was eigenlijk verloren gebied. Burgemeester Serge Grouard wil aan die situatie een einde maken en in dat streven past ook het organiseren van het festival. Kosten noch moeite worden gespaard om het festival tot een succes te maken. Vuurwerk, theater, bands, markt, alles is er. Er komen in die vijf dagen rond de 600.000 bezoekers. Toch is het feest niet door de commercie doodgedrukt, zoals Sail Amsterdam. De sfeer is ontspannen en er is veel ruimte voor niet-commerciële activiteiten. Bij iedere editie wordt een land als eregast uitgenodigd en dit jaar was dat Nederland.

Village Hollandais

De organisatie had Theo Fruithof, onder andere bekend van de Beurs Klassieke Schepen, gevraagd om een dertigtal kleine klassieke Hollandse schepen over de weg naar Orléans te laten transporteren. Dat is gelukt. Thedo hoefde het voorstel maar te doen, of de diverse verenigingen van Friese, Goudse en Woudrichemse schepen zeiden vrijwel direct ja. Het gevolg was dat Nederland vertegenwoordigd was met een boeier, een Fries jacht en een boatsje. Maar ook met een aantal schouwen en boerenplatten uit de Krimpenerwaard en een punter. Een vijftal Woudrichemse zalmchouwen completeerden het geheel. Er was een aparte haven ingericht voor de Hollandse schepen en uiteraard werd er als snel een Hollands paviljoen op de wal ingericht, met als grote publiektrekkers René de haringroker en de uitstalling van de zalmschouwen met visbakkers, visdemonstraties, touwslaan, tanen, zeilnaaien, netten boeten en breien. Vuur, rook, geluiden en Ad de Goudse kaasboer verkocht goed !

Het licht anarchistische Hollandse gevoel werd versterkt voor zangkoor Grietje Sprot. De meiden van het koor doken op de meest onverwachte tijden en plekken op om in klederdracht een paar liederen te vertolken.

(Tekst: Frank en Nicole Ratelband Tagrijn 2011/1)

De Loire-schepen zijn plat en varen van zee west/oost naar Orléans en weer terug, maar meestal niet verder omdat dan de Loire afbuigt naar noord/zuid. Met de meest voorkomende wind; west/zuidwest was dit te zeilen. Er zijn verschillende type schepen o.a. Gabare of Chaland, Plate de Loire, Futreau en Toue , met of zonder Cabanee (een soort blokhut).

Groot en klein, maar altijd plat, geen skeg en een opgeheven voorsteven en een groot aangehangen roer, in dezelfde schuinte en stak dan onder de steven van de achter op vastgemaakte volgende om een trail te kunnen vormen van meerdere schepen (foto 11). Zodoende konden bruggen worden gepasseerd door als de eerste de mast en zeil streek, de anderen deze voortduwden. Wanneer de eerste weer de mast en zeil hees, trok deze de opvolgenden met gestreken mast en zeil, onder de brug door. Door te bomen werden deze schepen met de hand voortbewogen. De schepen zijn voorzien van een gekartelde plank aan de voor- en achterkant op de buitenboorden, waar de vaarboom onder gezet kan worden om sterk te kunnen corrigeren in bochten e.d. (foto 12).

Foto 11

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

Gabare of Chaland

Het grootste type Loire-schip, een circa 25 mtr. lang vrachtschip voor het vervoer van o.a. zout en wijn.

Toue

Open scheepje van maximaal 15 mtr. voor het vervoer van vracht, personen en vis.

Toue sabliere

10 tot 20 mtr. lang schip voor zandwinning en transport op de rivier.

Toue cabanee

Het enige echte vissersschip. Heeft een tent of hut (cabanee) op de achtersteven en werd gebruikt voor de zalmvisserij.

Futreau

Vrachtschip en vissersschip, 6 tot 11 mtr. lang. Er werd mee gevist op paling en elft.

Plate de Loire

Boerenplat-achtige roeiboot van circa 5 mtr.

Foto 12

Over het festival valt veel te vertellen, maar meemaken is het mooiste. Een paar herinneringen wil ik graag met jullie delen:

- Een welkomsborrel drinken en met een palingvisser praten die ons verteld dat zijn techniek uit Holland komt, kuilvisserij wel te verstaan. Daar moeten we ook nog een keer heen !
- Een werpzakvisser uit de Elzas, Patrick Unterstoak uit Muttersholtz, net onder Strassburg, vist in het natuurgebied de Grand Ried. Daar moeten we ook nog een keer heen !
- De visverkoop liep goed maar anders dan bij ons. De Fransen eten van 12.00 uur tot 14.00 uur, maar dan verkoop je niets.... maar van 16.00 uur tot 20.00 uur stonden ze in de rij !
- Zwemmen in de Loire bij Orléans is niet toegestaan. Zonder enig weerwoord werd ik er namelijk zonder pardon uitgehaald !

Foto 13

- De Beun -

- Een opa kwam twee flessen wijn bij ons brengen omdat zijn kleinkind een gratis touwtje op onze touwbaan had gemaakt. Deze hebben we direct samen met hem leeggemaakt en we zijn 'vrienden voor het leven'!
- Een keramiekschilder, zeker 80 jaar oud, koopt een visje bij ons. Die zelfde avond geven we hem nog een paar visjes die we speciaal voor hem bewaard hebben en voor zijn vriendin bestemd zijn. De dag erop geeft hij ons een door hem beschilderd bordje cadeau. Dat is toch mooi hé!
- Er zijn prachtige grote vilten hoeden in die streek, die je volgens een legende niet zelf mag kopen, maar hoort te krijgen. Ik kreeg een exemplaar van Frank Ratelband en gaf hem vervolgens een hoed van mij. Vervolgens beklonken we deze ruil met een 'apparatief pour conserve le interieur' (foto 14).

Het is die zondag snel avond geworden. Met alle deelnemers, zo'n 600 stuks, zijn we gaan eten bij Nathalie en Bertrand aan de boulevard. Na afloop ben ik met de zalmschouw naar de overkant gevaren, heb de dreg uitgeworpen en heb ik lekker (geheel tegen de regels in) gezwommen. Rond 22.30 ben ik moe, maar voldaan onder de dekens gekropen met de gedachte dat we de volgende dag weer naar Woerkum zouden vertrekken. Aan de overkant hoorde ik nog een laatste zanggroep en keek ik terug op een geweldig, tot in de puntjes verzorgd festival De Loire!

EMHA
technisch bureau

Machine uitlijningen

Vibratie analyses

Chockfast®

epoxy producten

**RotaChock instelbare
fundatie elementen**

Ringdijk 518A/520A

Postbus 54 - 2980 AB Ridderkerk - Holland

Tel. : +31 (0) 180-484343 | Fax : +31 (0)180-418581

Mob. : 06-53249105 / 06-22554934 / 06-23135243

E-mail : verkoop.emha@ham-groep.nl

Website : www.emhabv.nl

Nieuwe voorzitter

Het bestuur van de Stichting Federatie Oud Nederlandse Vaartuigen (FONV) is zeer verheugd te kunnen medelen dat de heer Oluf van Oosterom per 1 november 2011 voorzitter is geworden van de FONV als opvolger van de heer Kees Pette die vanaf december 2007 deze positie heeft bekleed. De doelstellingen van de FONV zijn het behartigen van de gezamenlijke belangen van de behoudsorganisaties van oud- Nederlandse vaartuigen en het versterken van het behoud en gebruik van het Varend Erfgoed in Nederland. Het FONV-bestuur is van mening dat de management ervaring van Oluf van Oosterom, zijn bestuurlijke kwaliteiten in verenigingen, zijn uitgebreide netwerk in de watersportwereld en bij overheidsinstanties een uitstekende basis vormen voor het bereiken van deze doelstellingen. Oluf van Oosterom heeft in zijn maatschappelijke loopbaan diverse directie- en bestuursfuncties vervuld. Hij is van 2004 tot 2011 bestuurslid geweest van de Landelijke Vereniging tot Behoud van het Historisch Bedrijfsvaartuig. Hij is voor de FONV actief geweest onder meer als voorzitter van het Varend Erfgoed bij Sail Amsterdam 2010. Vanaf 2007 ging hij als FONV-afgevaardigde naar het Nederlands Platform voor Waterrecreatie (NPVW) waarvan hij in 2010 ook voorzitter werd. Oluf neemt de draad op van het nog lopende proces binnen de FONV om tot een vernieuwing van de uitgangspunten van het Nationaal Register Varende Monumenten (NRVM) te komen. Het bestuur heeft in het afgelopen jaar de richting van het nieuwe beleid bepaald en de komende tijd zal nu aan de praktische uitvoering daarvan gewerkt gaan worden. De FONV behartigt meer zaken dan het register. Oluf zegt daarover: "De FONV is een nuttige vertegenwoordiger en spreekbuis van het Varend Erfgoed in Nederland, zowel intern naar de 13 behoudsorganisaties als vooral ook extern naar rijksoverheid, provincies, gemeenten, de erfgoedsector en de waterrecreatiewereld."

Namens het FONV-bestuur, Kees Pette, aftredend voorzitter.

NB: Voor nadere informatie kunt U contact opnemen met het bureau FONV (020-5232387)

Oog voor detail

Tekst en foto's: Arie van der Ree, WM15

Onderwerp: De vleermuis

Op een drijverschuit was altijd verlichting aan boord omdat het vissen grotendeels nachtwerk was. Hiervoor werd een petroleumlamp gebruikt. Het werd gebruikt als seinlamp voor de scheepvaart, om aan te geven waar men aan het vissen was. Dit om te voor-

komen dat het net kapot gevaren werd. Tevens werd de lamp gebruikt als verlichting onder de huik. Meestal was dit een stallantaarn. De momenteel gebruikte stormlampen waren er nog niet en de voorlopers hiervan waren nog in ontwikkeling. We praten hier over het tijdvak 1900-1920. Overal konden een stallantaarn tegen komen b.v. in werkplaatsen, in stallen bij de boer, in schuren enz.

Jan Jozef Ignacy Łukasiewicz, zie foto 2 - (1822 - 1882) was een Pools apotheker en chemicus en uitvinder van de fractionele distillatie van aardolie en van de petroleumlamp. Sinds 1848 werkte hij als hulpapotheker in Lwów. In 1850 verhuisde hij naar Krakau.

foto 1

foto 2

Daar studeerde hij farmacie aan de Jagiello-universiteit en werkte hij in het laboratorium van de aluinfabriek in Dąbrowa. Daar vond hij de petroleumlamp uit. Later in 1852 lieten Łukasiewicz en zijn medewerker Jan Zeh hun uitvinding (producten op basis van gezuiverde aardolie) patenteren. In 1854 verhuisde Łukasiewicz naar Gorlice, waar hij zijn experimenten met aardolie voortzette. Hij stichtte ook de eerste aardoliewinningsinstallatie in het nabijgelegen Bóbrka. Dat kan als het begin van de aardolie-industrie

worden beschouwd. De hierboven beschreven uitvinding van een lamp lijkt niet op de huidige stallantaarn. Die ontwikkeling heeft nog enige jaren nodig. Als het zover is heeft de lamp een brander met het in de petroleum hangende katoen. Deze werd aangestoken en de warmte werd opgevangen in het deksel. Deze warmte ging door het rechtop staande pijpje wat weer verbonden was met de buisjes aan de zijkant. Deze komen uit bij de brander waardoor deze, door de warmte, een verbeterde verbranding opleverde en de pit rustiger brand. Dit was een hele verbetering in die tijd. Veel lampenproducenten namen dit principe over zodat we het bij zo goed als alle stallantaarns tegenkomen. Het is ondoenlijk om alle merken te noemen maar ze werden in heel Europa gemaakt en later (na de tweede wereldoorlog) zijn sommige fabrieken overgeplaatst naar andere landen. De meest bekende op dit moment is de Feuerhand.

Ik heb in het verleden vaak de naam vleermuis gehoord en altijd gedacht dat hiermee een stallantaarn werd bedoeld. De vleermuis of Fledermaus was het handelsmerk van de stormlantaarnfabriek Fr. Stübgen in Erfurt.

Fr. Stübgen & Co., Erfurt

Laternen-Fabrik

seit 1843.

Hier worden al sinds 1843 lampen gemaakt. Vermoedelijk eerst alleen voor de export en later ook voor de Duitse markt. De lantaarns (Orkan 888 en 777) werden met het Duitse woord Fledermaus en met het Engelse Bat gemarkeerd. Een andere serie (160 en 147) alleen met Bat. Op de grotere (stallantaarns) met de nummers 2849 en 2850 (zie foto 1) werd alleen de vleermuis als handelsmerk gebruikt.

De lampen onderscheidde zich van andere lampenmerken o.a. door een rood geschilderde vuldop en brander scherm onder het glas. In 1936 word de fabriek overgenomen door Hugo Schneider AG. (Hasag). Op de lampen 2849 en 2850 blijft het oude handelsmerk ongewijzigd. In de oorlogsperiode wordt de productie van deze lampen weer nieuw leven ingeblazen nu met de toevoeging "made in Thüringia".

Aan het einde van de tweede Wereldoorlog wordt de fabriek ontmanteld, wat tot gevolg heeft dat de machines en gereedschappen worden verdeeld. Een deel naar Engeland welke een lamp op de markt brengt onder de naam Chalwyn, en de machines voor de 2849 en 2850 naar Rusland.

- De Beun -

Lampenfabrik Fr. Stübgen & Co., Erfurt

1843 De meester loodgieter Friedrich August Stuebgen van Hosmar in Mühlhausen / Thüringen sticht een lampenfabriek in Erfurt met 6 gezellen. Er werden overwegend lampen gemaakt die op koolzaadolie branden (de petroleum kwam pas in de tweede helft van de 19e eeuw naar Duitsland)

1844 Gürtler meister Carl Anton KLEEMANN treedt binnen in de fabriek als partner en de fabriek word omgedoopt tot "Lampenfabriek Stuebgen & KLEEMANN".

1851 Carl KLEEMANN beëindigd het partnerschap en richt met zijn zoon een eigen lampen fabriek op. Friedrich Stuebgen zet nu alleen de fabriek voort onder de naam "Lampenfabriek Fr. Stuebgen & co.".

1857 De Mechanicus Heinrich Klöpfel werd partner van de fabriek tot 1866. Dan verlaat hij het bedrijf en richt in 1867 zijn eigen lampenfabriek met zijn zoon Emanuel onder de naam "E. Klöpfel & zoon" in Erfurt.

1877 Dan sterft Friedrich Stuebgen op 58-jarige leeftijd. Zijn oudste zoon, ingenieur Gustav Stuebgen neemt de fabriek over.

1879 De economische situatie van de fabriek werd steeds moeilijker. Naast de toenemende binnenlandse concurrentie, die na de invoering van kerosine steeds meer opkomt zijn ook de oorlogen in Europa en het Midden-Oosten de oorzaak van de teruggang. Op verzoek van de familie komt ook de handelaar Julius Stuebgen, (broer van Gustav Stuebgen), in het bedrijf als een partner.

1882 Het eerste patent van de lampenfabriek Stuebgen op een petroleumlamp met nr. DE19571.

1885 De lampenfabriek wordt meer en meer een groot bedrijf, zodat de vorige locatie te smal is. Dus koopt men een stuk land in de Moltkestraße in Erfurt en bouwt een nieuw fabrieksgebouw met magazijnen. Door de sterke expansie in de daaropvolgende jaren breidt de fabriek opnieuw en opnieuw uit totdat rond 1910, het gebouw wordt voltooid.

1892 Het handelsmerk van de lampfabriek, de vleermuis, is beschermd als een beeldmerk. In 1895, wordt het woord "Bat" als een merknaam voor petroleum lampen beschermd. In latere jaren komen ook handelsmerken zoals "PAN", STUBS" und „MINOR“ bij de lampen fabriek fr. Stuebgen & co.

1903 De fabriek viert haar 60-jarig bestaan in de Erfurter Keizerzaal.

1910 De fabriek heeft zich ontwikkeld tot een groot exportbedrijf met internationale reputatie en heeft 400 werknemers in dienst. Het aandeel van de export is 70%. De belangrijkste export bestemmingen waren Polen, Tsjecho-Slowakije, Japan, Rusland, Noord en Zuid-Amerika.

1914 Met het begin van de Eerste Wereldoorlog hebben veel belangrijke export landen zich terug getrokken als handelspartner. Om dit te compenseren werden andere waren geproduceerd, zoals signaallampen voor de marine en andere apparatuur.

1918 De derde generatie van de familie Stuebgen word ingelijfd in het bedrijf. Het waren de zonen van de vorige fabrikanten, Franz Stuebgen (Kaufmann) de zoon van Julius Stuebgen, evenals Rudolf (ingenieur), Walter Stuebgen (Kaufmann) zoon van Gustav Stuebgen.

1922 Tot na de eerste Wereldoorlog worden naast lantaarns, nog steeds tafel, muur en hanglampen en andere petroleum lampen geproduceerd. Aangezien er nauwelijks kopers waren, werd de productie gestaakt en men richtte zich volledig op de productie van de Fledermaus stormlantaarns. Ook werd het bedrijf hernoemd en nu was genaamd "lantaarn fabriek Fr. Stuebgen & co."

1924 The bat Sturmlaterne is voortdurend verder ontwikkeld en geoptimaliseerd. Alleen voor lampen en lantaarns heeft het bedrijf Stuebgen 23 Deutsche Reich patent (D.R.P.) en Deutsche Reich Gebrauchsmuster (D.R.G.M.). Ook heeft men buitenlandse patenten. De oorlog word echter nog steeds gevoeld.

De voormalige belangrijkste verkoop regio's van de voormalige vijand en zijn bondgenoten, zoals Tsjecho-Slowakije, evenals Noord-Amerika, Polen en Japan zijn moeilijk te herwinnen op basis van het douanebeleid in deze landen.

De enorme Russische markt is nauwelijks toegankelijk dankzij de politieke situatie in de nieuw opgerichte Sovjet-Unie.

1927 The Stuebgen Lantern fabriek koopt van het Berlijnse bedrijf Sommerfeld de octrooien en handelsmerk rechten voor het merk "Maagd" (op Duits Virgin) en de bijbehorende lantaarns "Maagd No.. 335" een koude lucht lantaarn en "Maagd nr. 505" een gemengde lucht lantaarn met crank hefbomen.

Klanten werden overgenomen. Deze stap was erg belangrijk, omdat het bedrijf Stuebgen nog geen frisse lucht lantaarns in het programma had. Op deze basis, zijn veel meer frisse lucht lantaarns gemaakt in de daarop volgende jaren.

1928 In antwoord op de moeilijke marktomstandigheden in de belangrijkste verkoop regio's, opereert het bedrijf Stuebgen, door middel van joint ventures voor enige tijd in Polen en de Sovjet-Unie. Deze twee fabriek takken produceren de "bat Sturmlaterne".

1930 Om tot betere productie capaciteit te komen, gaat de lantaarn fabriek Stuebgen de volgende lantaarns produceren voor de Amerikaanse producent DIETZ, die dit goedkoper kan doen op basis van wisselkoersverschillen van de dollar. "Dietz Little Wizard" en "Dietz Junior" modellen zijn vervaardigd in Erfurt.

1935 Het bedrijf HASAG kocht in 1931 de productie-installaties van Kästner & Toebelmann (K & T) in Erfurt en heeft de productie van bepaalde modellen lantaarns afgesloten, omdat het onrendabel was geworden. Als vervanging koopt ze lantaarns van de lantaarn fabriek Fr. Stuebgen & co. uit Erfurt, Duitsland. De lantaarns zijn identiek met de wereld beroemde vleermuis lantaarns. Alleen werden de logo's gewijzigd op HASAG-Panzer en HASAG Colibri tanks.

1937 De machines van de lantaarnfabriek Stuebgen was verouderd, zodat de productie onrendabel was. Dit veroorzaakte een tegenstelling in nieuwe investeringen en hun afschrijvingen. Dat is waarom het bedrijf Stuebgen op 01.01.1937 besloot tot verkoop van alle merken (behalve "bat") en octrooi rechten naast klantenbestand, evenals een zeer klein deel van de nog bruikbare productie-installaties aan HASAG (Hugo Schneider AG, Leipzig), voor een nieuwe productie in Meuselwitz / Thüringen. Om de naam fledermaus te beschermen liet HASAG het Engelse woord "BAT" in plaats van de merknaam "Fledermaus" registreren. De "lantaarn fabriek fr. Stuebgen & co." nu hernoemd in "Fr. Stuebgen and co., Metallwerk" maakte landbouwwerktuigen zoals het al in 1934 gepatenteerd zeis. Op hetzelfde moment, werd de ook gepatenteerde zigzag pers en verdere machines voor het blad gebouwd. Maar de merknaam "Bat" bleef. Alleen de vleermuis kreeg een nieuwe vorm, omdat de vorige nog steeds werd gebruikt in de HASAG fabriek.

1940 Het bedrijf Stuebgen krijgt meer en meer bestellingen als een leverancier in de defensie-industrie. Naast uitrusting zoals gasmaskerfilters, worden ook pistool vergrendelingen voor het machinegeweren en luchtdoelgeschut geproduceerd. Een tweede locatie om te testen in Erfurt werd gekocht in de Stotternheimerstraat.

Als productie kenmerk van het leger werd het teken "ayd" gebruikt voor deze producten.

1945-46 Met de komst van de Amerikanen en de Russen werd de fabriek in beslag genomen en onteigend. Alle machines, apparatuur en gereedschappen zijn ontmanteld en verplaatst naar de Sovjet-Unie. Op 25-08-1948 werd de fabriek definitief verwijderd uit het handelsregister.

Voor wie geïnteresseerd is in petroleumlampen, moet eens kijken op de site stormlampen.nl. Ik viel om van verbazing toen ik in de wereld van dit soort lampen terecht kwam. Ook is er veel kennis over andere merken.

Informatie Centrum voor Geklonken Zalmschouwen

informatie over schuiten uit
Hardinxveld, Moerdijk, Ammerstol, Beneden Leeuwen,
Heerewaarden, Sliedrecht en Geertruidenberg.
Bel met Rhett 06-54644878 of Arie 06-11248813

De Jong constructiewerkplaats
Sinds 1892

Voor al uw staalwerk

Grevelingenweg 12 • 3313 LB Dordrecht • Tel. 078-6163936 • Fax. 078-6163676

Voor feesten, live muziek, of gewone gezelligheid:

VISSERSDIJK 35

4285 AM Woudrichem

TELEFOON (0183) 307025

DE 6^E TEER-, LIJNOLIE EN OUWEKLARE RACE

Tekst: Jan v/d Pas &Foto: De redactie

Als ik dit schrijf is het november 2011: de maand met meer zonuren dan juli en augustus samen! De Sint is net in het land, en in een vernieuwde samenstelling heeft de organisatie van de TLO race haar eerste vergadering gehad.

Zoals de meeste onder jullie zullen weten heeft Marjan v/d Linden wegens zeer gerespecteerde redenen besloten te stoppen met haar activiteiten en heeft bovendien Rolf van Andel, één van de geestelijke vaders van de TLO, zichzelf naar de achtergrond verplaatst. Een enorm gemis, maar de TLO-race gaat door!

- De Beun -

Inmiddels is het organiserende team uitgebreid met extra `mankracht` en met het draaiboek van Marjan en de passie van Rolf in het basisconcept moet een 6e editie geen probleem zijn !

Vrijdagavond 27 april gaan we als vanouds van start met de kennisquiz waarin wordt gestreden om de felbegeerde wisseltrofee “D’n IJzeren Meusik”. Na een gezellige avond in de Boetkeet en een meestal korte nacht, volgen de inmiddels beroemde “eieren met spek”.

Zaterdag 28 april zal de vloot vertrekken uit Werkendam richting Hardinxveld, Visserijbedrijf Klop, Gorinchem en uiteindelijk “de Arena” Woudrichem, waar de Gladiatoren ten strijden gaan.

Inschrijfformulier.

In het midden van de Beun vind je het inschrijfformulier bijgesloten, met op de achterzijde een meer gedetailleerd programma. Schrijf je tijdig in en wij verzekeren je van een spektakel!

De organisatie,

Evert Begemann, Sander van Voorst, Sjaak van den Heuvel, Conny Gouwens, Ewout van den Heuvel, Albert Oomen, Jan van de Pas, Petro Leeuwis

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

EEN STERK VIERSPAN

Tekst en foto's: De redactie

Bij velen onder u staat het boek *Drijverschuiten* waarschijnlijk al op de boekenplank. Een gedetailleerd boek over de drijverschuiten gebouwd bij de werf Van Der Hoff in de periode van Willem de Keizer, dat niet zo maar ontstaan is. Wij troffen de schrijvers, Arie van der Ree, Rhett Eekels, Theo Hoogmoed en Evert van Reijswoud (zie bovenstaande foto, van links naar rechts) op woensdagavond 23 november 2011, thuis bij Rhett.

Met de uitgave van het boek *Drijverschuiten* is een bijzonder boek beschikbaar gekomen. Er zijn wel meerdere boeken waar op de drijverschuit en riviervisserij wordt ingegaan, maar nooit zo gedetailleerd.

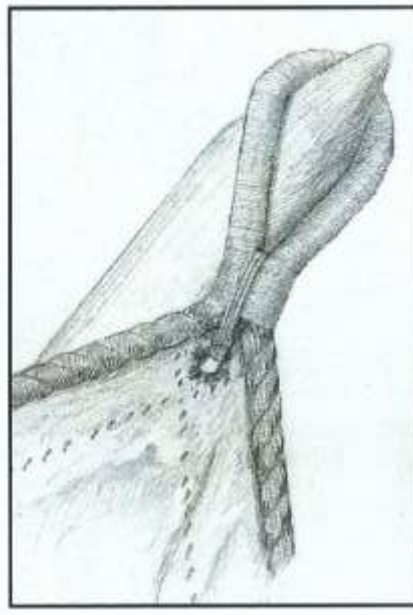
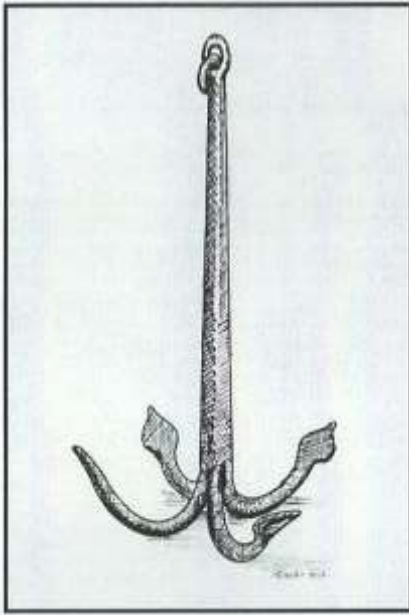
- De Beun -

We vroegen de heren hoe het idee ontstaan was. Alle vier beaamden dat de gedrevenheid van Arie hier toe heeft geleid. Samen met Theo had hij al vele schuiten onderzocht, opgemeten, gefotografeerd en ex-vissers en/of familieleden van vissers geïnterviewd. Na jarenlang verzamelen ontstond steeds meer het gevoel dat er iets met deze gegevens gedaan moest worden en de wens van een drijverschuitenboek op de plank te zien staan, groeide. Op een zonnige nazomeravond in 2004 kreeg het idee voor het boek zijn eerste vorm. Met de fotocollectie en alle verzamelde informatie van Arie en Theo was er voor het boek een goed begin. Rhett Eekels vulde hen aan met zijn smeedkennis en Evert zou voor de tekeningen en de lay-out onmisbaar zijn. De reden waarom men voor de drijverschuit heeft gekozen is simpel; het is de meest voorkomende zalmschouw, waarover dan ook de meeste informatie verzameld is.

De inhoud:

De bouwperiode die de schrijvers in het boek beschrijven ligt tussen 1899 en 3 januari 1903, de tijd waarin er bij de werf 'Van Der Hoff' een smid werkte, genaamd Willem de Keizer. Doordat hij destijds zijn smidsmerk in de mastklinken sloeg, is het mogelijk gebleken om diverse schuiten te kunnen dateren. Het boek bestaat uit 216 pagina's en is voorzien van vele oude en nieuwe foto's en gedetailleerde tekeningen, waar middels tekst diep op wordt ingegaan. Om onbeantwoorde vragen zo veel mogelijk uit te sluiten, werden de nodige reconstructies toegepast. Hierdoor kwam het voor dat teksten moesten worden aangepast, omdat het in de praktijk anders bleek te zijn dan gedacht.

Duidelijk mag zijn dat de schrijvers alles in het werk hebben gesteld om zoveel als mogelijk helder te krijgen. Ze hopen dan ook dat hun boek ter hand genomen gaat worden wanneer men voornemens is een drijverschuit te gaan restaureren, of wellicht een inspiratiebron is en mensen tot restaureren aanzet.

Feestelijke uitreiking:

Op zaterdag 17 december vond de feestelijke uitreiking van het boek plaats te Hardinxveld op de 'heilige' plek waar ooit de werf Van der Hoff was gevestigd. Er was een behoorlijke opkomst van zalmschouwliedhebbers en genodigden zoals de familie Van der Hoff en De Keizer. Evert heette een ieder van harte welkom en vervolgens vertelde Arie enthousiast over het tot stand komen van het boek.

- De Beun -

Daarna vulde Dhr. Van der Hoff hem aan met een verhaal over zijn familie en bedankte de makers voor hun inzet met betrekking tot het uitbrengen van dit prachtige boek. Vanuit de V.B.Z. kregen de schrijvers ook een woord van dank, aangevuld met een verwarmende borrel, zie onderstaande foto.

Vervolgens werden de eerste boeken uitgereikt aan Dhr. Van der Hoff en Dhr. De Keizer, zie onderstaande foto. Ook Wim de Bruijn van de Spiegel der Zeilvaart kreeg een exemplaar uitgereikt vanwege zijn bemiddeling bij deze eerste druk. Aansluitend kon een ieder zijn bestelde exemplaar in ontvangst nemen en werd er nog wat nagepraat en gedronken.

Te verkrijgen:

Wanneer u het boek nog niet in uw bezit hebt, kunt u dit als volgt bestellen:

Het boek wordt door de schrijvers zelf uitgegeven onder de naam:

Uitgeverij TREA,

ISBN: 978-90-818238-0-7

en is te bestellen via de website:

www.zalmschouwboek.nl.

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

*Stichting Visserijmuseum
Woudrichem*

Tel: (0183) 303336

Tel: coördinatrice (0183) 442313

Open: 1 mei t/m 30 september

Tijden: di. t/m vr. 10.30 - 12.00 uur
13.30 - 16.30 uur
za. en zo. 13.30 - 16.30 uur

Ook op afspraak buiten openingstijden !!!

* Volwassenen: € 1,25 * Kinderen t/m 12 jaar: € 0,75

* 65 + € 0,75 * Groepen boven 25 personen: € 0,75 p.p.

ALLES VOOR OP HET WATER

-t lange veer-

- 12 en 24 VOLT ARTIKELEN
  - GEREEDSCHAPPEN
  - EPIFANES VERVEN
  - SMEEROLIE EN VETTEN
- VOOR BOVEN EN ONDER WATER**

-t lange veer-

DEKKER EN STAM b.v.

HARDINXVELD - GIESSENDAM TELEFOON (0184) 612 223

Tekst en foto's: Jarno van der Linden

In mijn vorige verslag met betrekking tot de restauratie van de Bergenaar WH, was te lezen dat ik geëindigd was met het plaatsen van de kattespoenen, zie foto 1. Kattespoenen zijn de overdwars liggende hoekijzers op het vlak. Ze zorgen voor stevigheid van het vlak en zijn ter ondersteuning van de buddelingen (houten vloerdelen).

Nadat alle kattespoenen geklonken waren, heb ik de binnenzijde van het vlak in de teer gezet. Om deze teer te beschermen voor alle volgende werkzaamheden in en aan de boot, heb ik maar alvast de buddelingen gemaakt en ik moet toegeven dat dit tevens zichtwerk gaf!

foto 1

foto 2

De buddelingen, zie foto 2, heb ik gemaakt van oude steigerdelen, die ik vervolgens diverse malen in de carboleum heb gezet om zo goed mogelijk te conserveren. Hierna ging ik weer verder met het ijzerwerk en was het moment aangebroken dat ik de roeikasten, de mastkoker en de zwaardop-hangingen moest gaan maken. Daar al deze genoemde onderdelen niet meer aanwezig waren op de WH, moest ik bij andere Bergenaren gaan meten en kijken.

De mastkoker, zie foto 3, heb ik afgeleid van de 'VBZ-zalmschouw Arma'. Deze boot bezit nog heel veel originele details, waardoor het voor mij gelukkig mogelijk is gebleken om onderdelen na te maken.

foto 3

- De Beun -

foto 4

foto 5

Met de plaatsing van de mastkoker was er echter weer een grote stap voorwaarts gezet. Met een geïmproviseerde mast was het mogelijk om de zeilen, die Rhett Eekels voor ons gaat maken, op te meten, zie foto 4 + 5.

De roeikasten heb ik nagemaakt naar het model van de RO38 van Peter Bosman. Veel Bergenaren hebben van origine dezelfde constructie gehad, maar zijn in de loop van de tijd vervangen en/of aangepast. Om er zeker van te zijn wat voor de WH van toepassing was, moest ik wel meerdere Bergenaren bekijken.

Voor het maken van de roeikasten, kon mijn smidsvuur weer zijn dienst bewijzen. Omdat ik al het smeedwerk zelf wil maken, is er al het nodige aan kolen verstookt en is de oud ijzerbak rijkelijk gevuld met stukken ijzer die net niet de eindstreep haalden, maar ja, oefening baart kunst, zie foto 6 + 7.

foto 6

foto 7

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

Omdat de mogelijkheid zich voor deed en ik graag wat bijleer, ben ik in oktober met Rhett en Erick (ook bezig met het restaureren van een zalm-schouw) een tweedaagse cursus gaan volgen in België bij de smid Filip Ponsele, zie foto. Deze smid smeed al van kinds af aan en geeft les op een school in België en in Nederland bij het NGK.

Het doel van de cursus was vuurlassen; een verbinding maken in het staal met behulp van het smidsvuur. Een techniek die je niet zomaar onder de knie hebt en zeker niet in één weekend. Er zal dus thuis nog heel wat geoefend moeten worden.

Rhett was al eens bij Filip thuis geweest en wist me te vertellen dat hij een mechanische smeedhamer had staan in zijn werkplaats, waarmee je gemakkelijker zwaar ijzer kunt bewerken. Daar ik nog zwaardophangingen moest smeden voor de WH en ik dat thuis met de hand zou moeten doen, had ik me voorgenomen om vierkant 30x30 mee te nemen naar België. Ik hoopte dan ook dat de gelegenheid zich voor zou doen om de zwaardophangingen te kunnen smeden onder de mechanische smeedhamer en ik had geluk, zondagavond ging ik huiswaarts; met een tevreden gevoel en twee zwaardophangingen die in grove lijnen gesmeed waren, zie foto 9.

- De Beun -

foto 9

Thuis heb ik deze ophangingen afgesmeed, op maat gemaakt en tijdelijk met boutjes gemonteerd in de boot, zie foto 10.

De roeikasten en de mastkoker zitten al definitief geklonken in de boot. Ook de zwaardklampen waren niet meer aanwezig op de WH en heb ik gesmeed van plat half rond 30mm. Tussen de klampen heb ik hout aangebracht en is alles definitief geklonken.

De naadjes tussen het hout en de huid van de van de boot, heb ik behandeld met een mengsel van bruine teer en loodmenie-poeder ter conservering, zie foto 11.

foto 10

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

foto 11

Op dit moment ben ik bezig met de mastklink, ook die was niet meer aanwezig op de boot. Hiervoor komt de cursus vuurlassen maar al te goed van pas, want na heel wat uurtjes achter het smidsvuur te hebben gestaan, heb ik twee ogen gesmeed en in het vuur gelast, zie foto 12. Deze ogen komen dwars door de mastdoft, waaraan de mastklink zal worden bevestigd.

Al met al heb ik weer veel geleerd en plezier beleefd met alle werkzaamheden die nu toch echt richting het einde gaan.

foto 12

- De Beun -

De reproductie van de beun wordt verzorgd door

Dagservice Reprografie

- kopiëren • lichtdrukken • dtp opmaak
- plotten • inbinden • lamineren
- afwerken • sorteren • verzenden

Handelsstraat 4b, Postbus 304, 3370 AH Hardinxveld-Giessendam

tel.: 0184-63 04 55

www.dagservice.nl

SCHEM'S PEKEL

DISTILLEERDERIJ
**VAN
TOOR**
SINDS 1883

DE HISTORISCHE VISSERSDRANK

**VLOEIBAAR
ERFGOED**

Scholvispekel is een distillaat op basis van brandewijn en specerijen. Het is minder zoet dan de andere kruidenbitteren, waardoor watersporters het weten te waarderen. Natuurlijk kunt u distilleerderij van Toor in Vlaardingen na afspraak bezoeken, u bent van harte welkom. (010-4342577)

6^e WINTERWANDELING

Zondag 12 februari 2012

Uitnodiging voor donateurs, adverteerders en leden.

Als je dit leest is het jaar 2012 aangebroken en ligt er een nieuw jaar voor ons. Een goede reden om elkaar weer eens op te zoeken en bij te praten tijdens een verfrissende wandeling.

Dit jaar verzetten we de bakens en is ons oog gevallen op de omgeving van Drimmelen. Deze omgeving is zeer geschikt voor een tocht van ongeveer 1 uur langs water, weilanden en mooie stadsgezichten. We nodigen daarom iedereen uit zich te melden om 11.00 uur op het parkeerterrein nabij het Biesboschcentrum; Biesboschweg 4, 4924 BB te Drimmelen.

Hier vandaan zal de tocht starten en bij terugkomst zal er een heerlijke kop soep en andere verwarmende elementen gereed staan. Uiteraard wordt het één en ander aangevuld met en stukje stokbrood om weer op krachten te komen.

Wij verzoeken vriendelijk u vroegtijdig aan te melden via emailadres: evenementen@zalmschouwen.nl (onder vermelding van winterwandeling). Mocht u niet in bezit zijn van internet, dan graag via onderstaande invulstrook, die u kunt opsturen naar:

Sjaak van den Heuvel
Vlierdreef 26
4254 GK Sleeuwijk

Naam ;

Aantal personen ;

We eten mee ; ja / nee

Aan- en afmeldingen

Nieuwe leden:

Geen

Opzegging leden:

C. Verdoorn, Woudrichem

J. Toorenman, Hardinxveld Giessendam

C. Schriek, Woudrichem

Nieuwe donateurs:

T.J. Kruis, Woudrichem

Opzegging donateurs:

J. Willems, Hengelo

Van lid naar donateur:

J.W. van Wel, Dordrecht

F. Kooistra, Franeker

J. Scheffe, Spijk

H. Vos, Appeltern

Lezing te Groot-Ammers

Tekst: Jarno v/d Linden

In het najaar van 2011 werd ik benaderd door de Historische Vereniging van Nieuwpoort voor het verzorgen van een lezing met betrekking tot de riviervisserij op de Lek. Na kort overleg met Arie v/d Ree waren wij het snel eens dat dit een mooie gelegenheid was om informatie uit te dragen over de riviervisserij en de zalmschouw in het algemeen. Op 4 oktober was het dan zover. De lezing vond plaats in Groot-Ammers, waar wij een volle zaal aantreffen. Nadat ik als bestuurslid het voorwoord had afgegeven, volgde Arie mij op met een gedetailleerd verhaal over de tijd dat er nog intensief werd gevist op de Lek. Er bleken nog diverse 'grijze koppen' in de zaal aanwezig te zijn die er over konden meepraten. Het was dan ook weer een waardevolle avond met een lezing die zeer werd gewaardeerd door de aanwezigen.

- De Beun -

Beun nr. 77 Vereniging tot Behoud van de Zalmschouw

JC Straaltechniek bv

STRAAL- EN CONSERVEERWERK

Stralen, conserveren en aflakken van onder andere
Jachten Constructies Kunstwerken en Polyester

Velzenstraat 5
4251LJ Werkendam
Tel: 0183 505758 Fax: 0183 503289

Postbus 55
4251DB Werkendam
www.jcstraaltechniek.nl

Lid worden van mijn bank? Ik ben toch al klant?

Het lidmaatschap is gratis en biedt u diverse voordelen. We hebben niet voor niets anderhalf miljoen leden.

Het idee is een bank waar je lid van kunt worden.

Rabobank. Een bank met ideeën.

www.rabobank.nl/altena

HET VBZ-DEPOT

Klinknagels

Er zijn klinknagels in depot met de diameter van 7mm., in de lengte van 9mm., 10mm., 12mm., 14mm., en 20mm.

Prijs per stuk leden: € 0,06 / niet leden: € 0,07

Katoendoek

Er is katoendoek in depot, voor de huik ruw wit katoendoek nr. 8 en voor de zeilen nr. 10 + 12.

Prijs nr. 8 (doekbr.106.50 mtr.) per mtr.: leden € 6,00 / niet-leden € 7,00

Prijs nr. 10 (doekbr.106,50 mtr.) per mtr.: leden € 5,00 / niet-leden € 6,00

Prijs nr. 12 (doekbr.106,50 mtr.) per mtr.: leden € 4,00 / niet leden € 5,00

Lijkentouw

Lijkentouw ten behoeve voor het maken van zeilen is in depot en verkrijgbaar in 10mm en 16mm.

Prijs lijkentouw 10mm. per mtr. leden: € 2,20 / niet leden: € 2,40

Prijs lijkentouw 16mm. per mtr. leden: € 3,30/ niet leden: € 3,60

Luikenbouten

Luikenbouten zijn verkrijgbaar in de maat 6,5mm x 65 lang.

Prijs per stuk: leden € 0.25 / niet leden € 0,30

Steurkogels

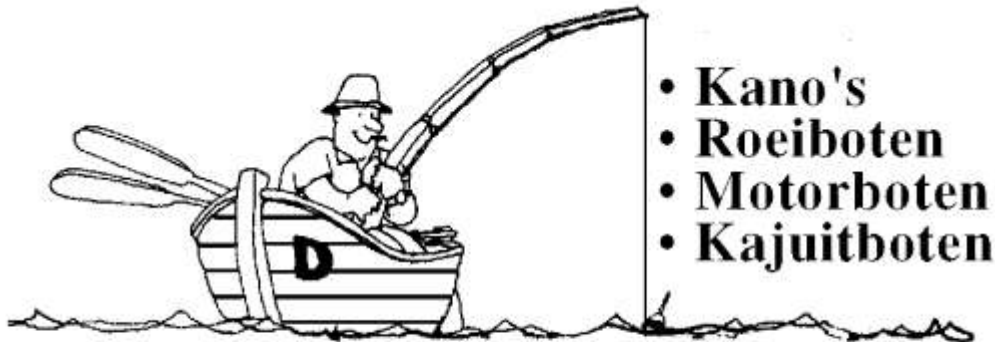
Steurkogels ten behoeve van de voorstag zijn in depot.

Prijs per stuk: leden € 10,00 / niet leden € 12,00

Voor inkoop en informatie kunt u contact opnemen met de beheerder van het VBZ-depot Rhett Eekels, tel. 0412-645628.

CAFÉ DIEPSTRATEN

BOTENVERHUUR

- Kano's
- Roeiboten
- Motorboten
- Kajuitboten

BIESBOSCHWEG 6, 4924 BB DRIMMELEN,
TEL: (0162) 682 385
(VANUIT BELGIË 0031 • 162 • 682 385)

U kunt bij ons o.a. terecht voor:

Watersportartikelen

Buitenboordmotoren

Hijsgereedschap

Vaarkaarten

Volgboten

Touwwerk

Boekwerken

Zeilkleding

Stuurstoelen

Relatiegeschenken

Werkkleding

Verfproducten

Smeermiddelen

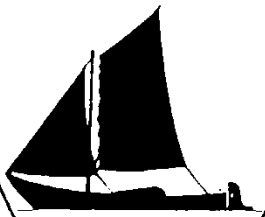
Veiligheidsschoenen

Gereedschappen

KIEBOOM-WERKENDAM
SCHEEPS- EN AANNEMERSMATERIALEN

Biesboschhaven Zuid 20 • 4251 NN Werkendam
Telefoon: 0183-503300 • Fax: 0183-502848

Doelstelling: Het in de vaart houden en presenteren van de zalmschouw in de ruimste zin van het woord.

Opgericht : 12 juni 1991

Website : www.zalmschouwen.nl

BESTUUR:

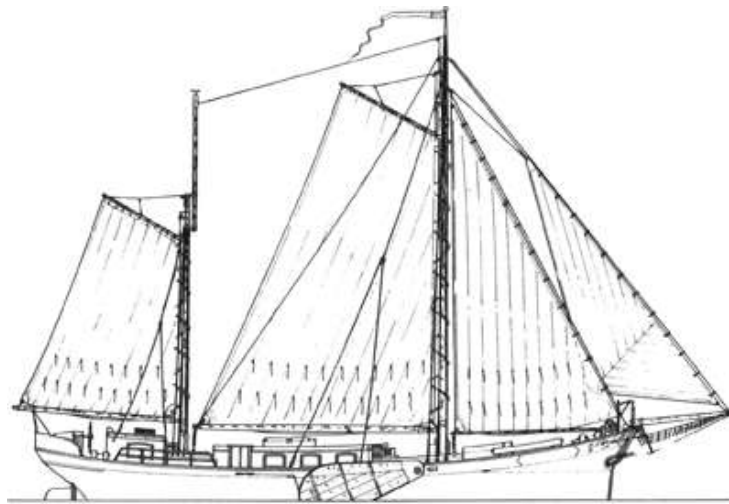
E-mailadres bestuur: vbz@zalmschouw.nl

- * **Joshua van Rooy (voorzitter + schouw- en beoordelingscommissie/FONV)**
Groenendijk 20, 4285 WB Woudrichem, tel. 06-41566715
- * **Anne Bossers (secretaris)**
Dorpsstraat 4, 4924 BE Drimmelen, tel. 0162-680556
- * **Sjaak Scheffe (penningmeester, ledenadministratie)**
Zuiderlingedijk Heukelum 40, 4211 BG Spijk. tel. 0183-565312
- * **Sjaak van den Heuvel (evenementencommissie)**
Vliërdreef 26, 4254 GK Sleeuwijk, tel. 0183-304103
- * **Harry Gouwens (evenementencommissie)**
Bazeldijk 9, 4231 ZB Meerkerk, tel. 0183-353805
- * **Jarno van der Linden (geklonken werkgroep)**
Pr. W. van Oranjestraat 68, 4285 BT Woudrichem, tel. 0183-307116
- * **Anne Visscher (documentatie/registratie)**
Van Zomerenlaan 33, 4505 CP Gorinchem, tel. 06-44822648

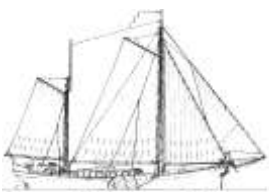
CLUBBLAD:

E-mailadres redactie: debeun@wanadoo.nl

- * **Jarno en Marjan v/d Linden (vormgeving en redactieadres)**
Pr. W. van Oranjestraat 68, 4285 BT Woudrichem. tel. 0183-307116
- * **Anco Eggebeen (correspondent, redacteur)**
Oudendijk 6, 4285 WK Woudrichem. tel. 0183-302752
- * **Wim de Vries (correspondent, redacteur)**
Zevenhuizen 8, 4251 AL Werkendam. tel. 0183-503921

LeBachot

LeBachot heeft 2 activiteiten:

LEBashop **VEERdienst**

o.a. scheepsmodelbouw in opdracht.

varen naar alleen per boot bereikbare plekjes in de Biesbosch met zalschouw WOU 32 of zeeschouw Wylde Roas.

Kijk op www.lebachot.nl voor meer informatie.